

NHG-Tabel 56 Profylaxe, versie 10 Inkijkexemplaar

maart 2026

© Nederlands Huisartsen Genootschap

Omschrijving	Toelichting
Addison crisis profylaxe	Verdubbel of verdrievoudig bij een (dreigende) Addison-crisis de hoeveelheid (hydro-)cortison. Start, als orale intake niet mogelijk is, met een intramusculaire oplaaddosering glucocorticoïden. Maak hiervoor gebruik van de noodampullen dexamethason of hydrocortison(100 mg) die de patiënt bij zich draagt. Als deze niet voorhanden zijn, dan dient de huisarts dexamethason i.m. toe (bij kinderen tot 1 jaar: 1 mg i.m.; bij kinderen jonger dan 6 jaar: 2,5 mg i.m. oftewel een halve ampul van 5 mg/ml; bij kinderen van 6 jaar en ouder en volwassenen: 5 mg i.m. oftewel een hele ampul van 5 mg/ml). Overleg na toediening van de glucocorticoïden zo snel mogelijk met de behandelend endocrinoloog. (Bron: Huisartsenbrochure bijnierziekten VSOP, Bijnier vereniging NVACP, NHG 2011)
Endocarditis profylaxe	Maatregelen bij patiënten die ooit een endocarditis hebben doorgemaakt, of met een kunst- of donorklep, of met bepaalde aangeboren hartafwijkingen die niet, gedeeltelijk of ≤ 6 maanden geleden zijn behandeld. Voorbeelden: Geef 30-60 minuten voorafgaand aan ingrepen in geïnfecteerd (huid)weefsel antibioticaprofylaxe (flucloxacilline, of clindamycine bij overgevoeligheid voor penicilline). Geef bij bijtwenden amoxicilline/clavulaanzuur (bij overgevoeligheid doxycycline). Geef 30-60 minuten vóór een tandheelkundige ingreep eenmalig oraal amoxicilline (of clindamycine bij overgevoeligheid voor penicilline) (Bron: NHG-Behandelrichtlijn Endocarditis profylaxe 2016, NHG-Standaard Bacteriële huidinfecties 2024, NHG-Behandelrichtlijn Traumatische wonden en bijtwenden 2025)
Profylaxe bij bloedingsziekten	Vermijd gewrichtspuncties. Geef geen pijnstilling die de hemostase negatief beïnvloedt, zoals NSAIDs. Dien vaccinaties subcutaan toe. Adviseer patiënten met hemofilie met een indicatie voor colonoscopie, deze in het hemofiliebehandelcentrum te laten plaatsvinden. Overweeg bij een operatie of invasieve procedure behandeling met tranexaminezuur. (Bron: Richtlijn Diagnostiek en behandeling van hemofilie 2022 Nederlandse Vereniging van Hemofiliebehandelaars, NVHB)
Profylaxe bij endoprothese	Maatregelen bij patiënten met een gewrichtsprothese < 2 jaar oud of een gewrichtsprothese > 2 jaar in combinatie met een voorgeschiedenis van een geïnfecteerde gewrichtsprothese, reumatische gewrichtsaandoening of hemofilie. Geef 30-60 minuten voorafgaand aan incisie van een abces antibioticaprofylaxe (flucloxacilline of clindamycine bij overgevoeligheid voor penicilline). Geef bij bijtwenden amoxicilline/clavulaanzuur (bij overgevoeligheid doxycycline) (Bron: NHG-Standaard Bacteriële huidinfecties 2024; NHG-Behandelrichtlijn Traumatische wonden en bijtwenden 2025)

<p>Profylaxe bij immuun gecompromitteerde patient</p>	<p>Maatregelen bij specifieke immunestoornissen, zoals onbehandelde hiv-infectie, multipale sclerose, transplantatie of bij het gebruik van immunosuppressieve medicatie. Voorbeelden: Geef 30-60 minuten voorafgaand aan incisie van een abces antibioticaprofylaxe (flucloxacilline of clindamycine bij overgevoeligheid voor penicilline). Overweeg bij traumatische wonden het geven van antibioticaprofylaxe. Geef bij bijtwonden amoxicilline/clavulaanzuur (bij overgevoeligheid doxycycline). Geef geen levend-verzwakte vaccinaties. Houd rekening met een verminderde immuunrespons op vaccins en overweeg titercontrole. Houd rekening met een verhoogd risico op een ernstiger verloop van malaria met meer noodzaak voor mugpreventie en chemoprofylaxe. (Bron: NHG-Standaard Bacteriële huidinfecties 2024, NHG-Behandelrichtlijn Traumatische wonden en bijtwonden 2025, LCI-Richtlijn Malaria 2017, LCI-Handleiding Vaccinatieadviezen bij chronisch inflammatoire aandoeningen 2019)</p>
<p>Profylaxe bij (functionele) asplenie</p>	<p>Maatregelen zoals: geef 30-60 minuten voorafgaand aan incisie van een abces antibioticaprofylaxe (flucloxacilline of clindamycine bij overgevoeligheid voor penicilline). Overweeg bij traumatische wonden het geven van antibioticaprofylaxe. Geef bij bijtwonden amoxicilline/clavulaanzuur (bij overgevoeligheid doxycycline). Houd bij reizen rekening met een verhoogd risico op (een ernstig beloop van) malaria en babesiosis met meer noodzaak voor mugpreventie en chemoprofylaxe. (Bron: NHG-Standaard Bacteriële huidinfecties 2024, NHG-Behandelrichtlijn Traumatische wonden en bijtwonden 2025, LCI-handleiding Vaccinatieadviezen bij asplenie 2018)</p>
<p>Trombose profylaxe</p>	<p>Overweeg bij anticonceptiewens een hormoon- of koperspiraal, de pil met alleen progestageen of sterilisatie. Bij patiënten met een hoog risico op DVT (eerdere DVT, trombofilie, ernstige obesitas, verminderde mobiliteit, als gevolg van bot of gewrichtsproblemen, maligniteit binnen afgelopen 2 jaar, of uitgebreide varicose) die langer dan 4 vliegen: adviseer om tijdens de reis steunkousen (enkeldruk 15 tot 30 mmHg) te dragen, frequent kuitspieroefeningen te doen, regelmatig te lopen en veel te drinken. Een LMWH kan een optie zijn als een steunkous niet tot de mogelijkheden behoort of als er een zeer hoog risico op VTE aanwezig is. (Bron: NHG-Standaard Diepveneuze trombose en longembolie 2023)</p>
<p>Profylaxe bij bijzonder resistente micro-organismen (BRMO)</p>	<p>Het betreft algemene voorzorgsmaatregelen op het gebied van handhygiëne, kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen. Bij opname in (psychiatrische) ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingshuizen en voorzieningen voor kleinschalige woonvormen voor ouderen zijn aanvullende maatregelen nodig. Meld bij verwijzing dragerschap van BRMO. (Bron: LCI richtlijn BRMO inclusief CPE 2025).</p>